

Julia Molibog

UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

 ORCID: 0000-0002-2969-5833

julia.molibog@gmail.com

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności w polskich mediach. Analiza wpisów w serwisie Twitter

The National Recovery and Resilience Plan in the Polish media. Analysis of Twitter posts

ABSTRAKT

Celem niniejszego artykułu jest analiza treści wpisów na temat Krajowego Planu Odbudowy (KPO), opublikowanych w serwisie Twitter. Obserwacji poddano dwie największe stacje informacyjne w Polsce: TVP Info oraz TVN24. W części teoretycznej omówiono wybrane zagadnienia dotyczące samego serwisu społecznościowego, pluralizmu mediów oraz obszarów prowadzenia analizy zawartości mediów. W części empirycznej wykorzystano metodologię badań jakościowych. Zastosowano technikę analizy zawartości mediów z wykorzystaniem wcześniej opracowanego klucza kategoryzacyjnego. Dzięki temu możliwe było wskazanie dynamiki dyskursu, autorów opinii oraz wątków tematycznych, jakie pojawiały się w serwisie społecznościowym.

SŁOWA KLUCZOWE: ANALIZA ZAWARTOŚCI, MEDIA, KPO, TWITTER, TVN24, TVP INFO

ABSTRACT

The purpose of this article is to analyze the content of posts about the National Reconstruction Plan (NRP) published on Twitter. The two largest news stations in Poland were subjected to observation: TVP Info and TVN24. The theoretical part presents selected issues concerning the social network itself, media pluralism and possible areas for conducting media content analysis. The empirical part uses qualitative research methodology. The technique used was media content analysis based on a previously developed categorization key. This made it possible to identify the dynamics of discourse, opinion writers and thematic threads that were taken up on the Twitter.

KEYWORDS: CONTENT ANALYSIS, MEDIA, NRP, TWITTER, TVN24, TVP INFO

Molibog, J. (2023),
Krajowy Plan Odbudowy
i Zwiększania Odporności
w polskich mediach. Analiza wpisów
w serwisie Twitter,
com.press, 6(1), s. 24–48.
DOI: 10.51480/compress.2022.6-1.519
www.compress.edu.pl

WPROWADZENIE

Truizmem stało się stwierdzenie, że media społecznościowe zwiększyły dostęp do informacji, a w ślad za tym mieszkańcy globalnej wioski (McLuhan, 1962, s. 31) otrzymali dodatkowe możliwości odbioru komunikatów (Kim, 2015, s. 57). Jedną z takich platform, wykorzystywanych do komunikacji w społeczeństwie informacyjnym, jest serwis Twitter, klasyfikowany jako mikroblog. Do zaangażowanych użytkowników Twittera należą (według podziału na grupy zawodowe): politycy, dziennikarze, marketingowcy, a także osoby pracujące w branży internetowej i marketingowej (np. influencery). Dla żurnalistów serwis mikroblogowy zarówno stanowi cenne źródło informacji, jak i pozwala na rozpowszechnianie komunikatów niezależnie od decyzji redakcji, rodzaju medium lub cyklu wydawniczego (Leonowicz-Bukała, Martens, 2016, s. 99–100).

Nie inaczej stało się w przypadku informowania przez media o Krajowym Planie Odbudowy (KPO). Zagadnienia oscylujące wokół programu, tj. przyświecające mu cele, warunki, do jakich kraje członkowskie zostały zobowiązane, aby otrzymać fundusze z Unii Europejskiej (UE) czy też decyzje podejmowane przez Komisję Europejską (KE) bez wątplenia stanowią jedne z ważniejszych obecnie tematów politycznych. Dzieje się tak, ponieważ sam program ma duży potencjał, a jednocześnie był odpowiedzią UE na kryzys gospodarczy po pandemii COVID-19, co też dodatkowo uwydatnia jego naprawczą rolę, tj. zażegnanie poważnych, popandemicznych skutków ekonomiczno-gospodarczych, z jakimi zmagają się państwa członkowskie.

Jak można przeczytać na rządowej stronie internetowej, program ma na celu wzmocnienie polskiej gospodarki oraz działać prewencyjnie w przypadku wszelkich kryzysów. Pieniądze otrzymane w ramach KPO pozwolą na szybsze osiągnięcie wcześniej wyznaczonych celów, takich jak nowe inwestycje, wzrost gospodarczy, zwiększenie zatrudnienia, rozwój środowiska, cyfryzacji, edukacji i zdrowia (Portal Gov.pl, b.d.). Nie trudno zauważyć, że koncepcja programu prezentuje szeroki wachlarz możliwości, na jakich Polska – a w ślad za tym obywatele kraju – mają w przyszłości skorzystać. Reasumując, temat jest społecznie i politycznie ważny, media na bieżąco relacjonują decyzje zapadające w sprawie unijnego funduszu.

Badanie przekazów medialnych na temat KPO dostarcza wiedzy na temat sposobu relacjonowania cyklicznych, istotnych oraz polaryzujących wydarzeń na arenie politycznej. Jak dotąd nie powstało opracowanie dotyczące omawianego zagadnienia, stąd też niniejszy artykuł jawi się jako uzupełnienie luki badawczej.

TŁO TEORETYCZNE

Przyczynkiem do analizy relacjonowania KPO przez polskie media – oprócz popularności i aktualności tematu – były dwa zjawiska: pluralizm mediów oraz plemiona dziennikarskie. Ich teoretyczne założenia są integralną częścią przeprowadzonych badań empirycznych, stąd też w pierwszej kolejności niezbędna jest eksplikacja owych terminów.

Jak wskazał R. Dahl, aby móc mówić o państwie demokratycznym, musi ono spełniać następujące warunki: wolność słowa, możliwość kierowania krytycznych uwag wobec działania elit politycznych, swobodny przepływ informacji oraz pluralizm mediów (Centrum Badań Marketingowych INDICATOR, 2018, s. 4). Zdaniem twórcy pojęcia „komunikowanie masowe”, D. McQuaila, pluralizm w mediach może realizować się na trzy sposoby: odzwierciedlenie różnic w społeczeństwie, dostęp do różnych poglądów i opinii oraz różnorodność jako indywidualne wybory (2006, s. 9).

Nie bez znaczenia pozostaje związek pomiędzy polityką a przedsiębiorstwami medialnymi. Jak zauważa K. Kopeć-Ziemczyk, w Polsce oraz w krajach Europy Południowej widoczny jest obraz stronnich mediów. Przejawia się on prezentowaniem poglądów wyrażanych przez aktorów politycznych z wykorzystaniem sprzyjających im dziennikarzy. „Inaczej mówiąc, każda (lub prawie każda) partia polityczna ma swoich sprzymierzeńców wśród dziennikarzy i przyjazne media, ale także te wrogie i niesprzyjające” (2020, s. 52). Jest to tzw. pluralizm zewnętrzny, którego idea zakłada istnienie wielu niezależnych mediów i ich właścicieli, oferujących przekazy o określonej tematyce, zawartości i punkcie widzenia (Kowalski, 2017, s. 23).

K. Kopeć-Ziemczyk w swojej rozprawie doktorskiej dowiodła, iż programy informacyjne, tj. „Wiadomości” emitowane przez TVP oraz „Fakty” nadawane przez TVN, cechuje negatywne zjawisko podziału Polski „na pół” oraz występowania „plemion” dziennikarskich (2020, s. 9). Autorka dysertacji przeprowadziła wywiad korespondencyjny z medioznawcą, Ł. Szurmińskim, który podzielił się wstępnymi analizami z zakresu plemienności w środowisku dziennikarskim. Jak wynika z badań, dziennikarze definiują zjawisko plemienności na kilka sposobów, a ze względu na potrzeby niniejszego opracowania oraz ograniczenia redakcyjne niżej przytoczono trzy z nich:

1. identyfikowanie się z jedną ze stron sporu politycznego/światopoglądowego;
2. opieranie się na emocjonalnym przekazie i budowaniu wspólnoty przeciwko określonym wrogom (należy podkreślić, że przeciwnik jest często kreowany na polityczne zamówienie). Przywódcami tych

plemion są tygodniki, programy telewizyjne, dzienniki czy nawet sami dziennikarze;

3. uprawianie patologicznej formy dziennikarstwa, która przejawia się w naruszaniu zasad rzetelności i obiektywności dziennikarskiej w imię grupy „plemiennej”, do której dziennikarz zalicza samego siebie (s. 111).

Przegląd literatury zastanej doprowadził autorkę do interesujących badań empirycznych, które mogą stanowić jeden ze sposobów analizy podziału mediów w Polsce. Podstawą teoretyczną jest model ról dziennikarskich autorstwa C. Mellado, a w kontekście tematów politycznych – relacji dziennikarzy z aktorami politycznymi (2015, s. 569–614). Model ten działa na zasadzie przeciwieństwa, tj. „psa stróżującego” (*watchdog*), który urzeczywistnia się poprzez krytykę, kwestionowanie i ukazywanie nieprawidłowości działań władzy, oraz „lojalnego pomocnika” (*loyal facilitator*), który jest lojalny wobec elity politycznej lub kraju (narodu) (Hellmuller, Mellado, 2016, s. 3265). Postawa ta ma na celu budowanie pozytywnego wizerunku władzy, wspieranie realizowanej przez nią polityki i utrzymania dotychczasowej pozycji (Secler i in., 2016 s. 171).

Na gruncie polskim tego typu badania zostały przeprowadzone w ramach projektu *Journalistic Role Performance Around the Globe*¹. Poznański zespół z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza (UAM), odpowiedzialny za analizę zawartości przekazów prasowych, wykazał dwie prawidłowości. Po pierwsze, dziennikarze starają się pełnić rolę „psa stróżującego”, a po drugie, jednym z czynników wpływających na postawy dziennikarzy jest linia programowa organizacji medialnej. Badania potwierdziły pluralizm zewnętrzny organizacji medialnych (Stępińska i in., 2017).

Teoretyczne rozważania stanowiły tło dla badań empirycznych. Mając na uwadze zjawisko pluralizmu zewnętrznego mediów, wyniki badań K. Kopeć-Ziemczyk odnośnie do podziału polskich mediów oraz poznańskiego zespołu badawczego, autorka artykułu postanowiła przyjrzeć się sposobowi relacjonowania na temat KPO w serwisie Twitter przez dwa konkurencyjne kanały informacyjne: TVN24 i TVP Info.

¹ Journalistic Role Performance Project (JRP) to ponadnarodowe, oparte na teorii przedsięwzięcie założone w 2013 roku w celu systematycznej analizy stanu kultur dziennikarskich w krajozbrazie nowych mediów na całym świecie.

MATERIAŁ BADAWCZY I METODY ANALIZY

Za przedmiot badań obrano oficjalne profile prowadzone w serwisie społecznościowym Twitter dwóch stacji telewizyjnych: komercyjnego nadawcy TVN24 oraz publicznego nadawcy TVP Info. Według statystyk podanych przez Wirtualne Media kanały te znajdują się w czołówce stacji informacyjnych. TVN24 znalazła się na piątym miejscu w rankingu (AMR 307 989), zaś TVP Info na szóstym (AMR 256 854; Kurdupski, 2022)².

Badania empiryczne objęły próbę celową, którą stanowią materiały w postaci wpisów opublikowanych na Twitterze przez dwa najpopularniejsze w Polsce kanały informacyjne: TVN24 i TVP Info. Jednostkę analizy stanowi pojedynczy wpis. Łącznie we wskazanym okresie analizie poddano 139 wpisów, przy czym 76 zostało opublikowanych przez TVP Info, zaś 63 przez TVN24. Materiał badawczy pochodzi z okresu od 1 czerwca 2022 r., czyli od momentu pojawienia się na rządowej stronie internetowej komunikatu o akceptacji KPO przez Komisję Europejską – do 30 września 2022 r. Autorka ma świadomość, że przyjęcie ram czasowych nie wyczerpuje w pełni zagadnienia, zwłaszcza że dyskusje na temat KPO nadal toczą się w przestrzeni wirtualnej. Niemniej wybrany okres pozwolił na zebranie materiału badawczego, na którego podstawie można było uchwycić specyfikę wykorzystania serwisu Twitter do przekazywania informacji na temat KPO przez wybrane stacje telewizyjne, a wyniki badań mogą stanowić początek dalszych i bardziej wnikliwych obserwacji. W niniejszym opracowaniu za cel przyjęto przedstawienie problemu prezentowania tematyki KPO, w tym omówienie wyników analizy ilościowej i jakościowej materiału badawczego. W szczególności analiza zawartości miała dostarczyć odpowiedzi na następujące pytania badawcze:

- (PB1) Ile wpisów opublikowano na oficjalnych kontach w serwisie Twitter prowadzonych przez wybrane serwisy informacyjne?
- (PB2) Kto jest autorem komentarzy i opinii publikowanych na profilach wybranych stacji?
- (PB3) Który temat ilościowo dominował w dyskursie?
- (PB4) Czy – i jeśli tak, to w jaki sposób – urzeczywistniają się koncepcje pluralizmu zewnętrznego i plemienności dziennikarskiej?

² Analiza serwisu Wirtualne Media. Dane pochodzą z raportu Media Context udostępnionego przez Nielsen Audience Measurement i dotyczą sierpnia 2022 r. Average Minute Rating (AMR), czyli średnia oglądalność minutowa – wskaźnik opisujący średnią wielkość widowni oglądającej konkretną audycję lub program telewizyjny w dowolnie określonym odcinku czasu.

W badaniu posłużono się analizą zawartości przekazów w wymiarze ilościowym oraz jakościowym. W. Pisarek określił ją jako:

zespół różnych technik systematycznego badania strumieni lub zbiorów przekazów, polegającą na możliwie obiektywnym (w praktyce zwykle: intersubiektywnie zgodnym) wyróżnianiu i identyfikowaniu ich możliwie jednoznacznie skonkretyzowanych, formalnych lub treściowych, elementów oraz na możliwie precyzyjnym (w praktyce: zwykle ilościowym) szacowaniu rozkładu występowania tych elementów i na głównie porównawczym wnioskowaniu. Analiza taka ma zmierzać przez poznanie zawartości przekazów do poznania innych elementów i uwarunkowań procesu komunikacyjnego. (Pisarek 1983, s. 45).

Obserwacji poddano frazę „Krajowy Plan Odbudowy” (także jako KPO) wraz leksykalnymi odmianami. Następnie poszczególne wyrażenia badano za pomocą narzędzia analitycznego TweetDeck³. Wyniki wyszukiwania zawężono do profilów TVP Info oraz TVN24. Przyjęty klucz kategoryzacyjny obejmuje określone kategorie odnoszące się zarówno do ilościowych, jak i jakościowych parametrów wpisów. Klucz składa się z ośmiu kategorii.

³ TweetDeck to darmowa aplikacja, pozwalająca na monitorowanie opublikowanych wpisów na platformie Twitter. Składa się z kolumn, które użytkownik może dostosować do własnych potrzeb. Program pozwala na monitorowanie wpisów opublikowanych w obrębie jednego, interesującego nas profilu, jak też wpisów opublikowanych przez wielu użytkowników – w obrębie interesującego nas tematu. W tym drugim przypadku należy posłużyć się kwerendą wyszukiwawczą w postaci słów kluczowych. Do wygenerowania zadowalających wyników zaleca się odmianę słów kluczowych przez przypadki, a jeśli hasło składa się z dwóch wyrazów, to należy umieścić je w nawiasie.

WYNIKI BADAŃ

LICZBA PUBLIKACJI I CZĘSTOTLIWOŚĆ ICH ZAMIESZCZANIA

Zgromadzony materiał badawczy umożliwił, po pierwsze, wskazanie dynamiki rozpowszechniania informacji na temat KPO. W analizowanym okresie największa aktywność profilu TVP Info przypadła na 2 czerwca 2022 r. (zob. tab. 1). Tego dnia opublikowano 11 wpisów dotyczących KPO. Co ciekawe, 1 czerwca 2022 r., a więc w dniu, w którym na rządowej stronie internetowej pojawił się oficjalny komunikat o akceptacji planu, zaobserwowano jedynie trzy wpisy na ten temat. W pierwszej z nich wskazano na zagraniczne organizacje sędziowskie, które chcą zablokować wypłatę środków w ramach KPO poprzez domaganie się interwencji dotyczącej prawa krajowego w Polsce. Dalej poinformowano o planowanym zatwierdzeniu polskiego KPO oraz o kwocie, o jaką wnioskuje Polska. Biorąc pod uwagę narrację władzy o wysokiej randze planu dla Polski oraz publiczny charakter nadawcy – Skarb Państwa, mogłoby się wydawać, że informacja o jego aprobachie ze strony Komisji Europejskiej zdominuje tego dnia profil serwisu informacyjnego TVP Info.

W okresie 3–8 czerwca 2022 r. wpisy na temat KPO były systematycznie publikowane na profilu stacji, przy czym ich liczebność zmniejszyła się i wynosiła średnio dwa komunikaty dziennie. 9 czerwca 2022 r. ponownie zaobserwowano więcej informacji na temat KPO (opublikowano osiem wpisów). Z analizy zebranego materiału wynika, że wzmożona aktywność związana była z głosowaniem w Europarlamencie dotyczącym rezolucji Parlamentu Europejskiego (PE) przeciwko KPO dla Polski. Do końca okresu badawczego częstotliwość rozpowszechniania komunikatów utrzymywała się na niższym, zbliżonym poziomie, tj. średnio dwa wpisy dziennie.

Tabela 1. Liczba wpisów opublikowanych na profilu TVP Info w wybranym okresie.

Data	Liczba wpisów
01.06.2022	3
02.06.2022	11
03.06.2022	1
04.06.2022	2
05.06.2022	4
06.06.2022	2

Data	Liczba wpisów
07.06.2022	3
08.06.2022	1
09.06.2022	8
11.06.2022	1
12.06.2022	4
15.06.2022	4
17.06.2022	3
22.06.2022	1
05.07.2022	3
26.07.2022	1
29.07.2022	1
07.08.2022	1
08.08.2022	1
10.08.2022	2
11.08.2022	3
20.08.2022	3
20.08.2022	2
22.08.2022	1
23.08.2022	1
29.08.2022	3
03.09.2022	1
04.09.2022	1
08.09.2022	1
15.09.2022	2
25.09.2022	2
Suma	77

Źródło: opracowanie własne.

W przypadku stacji TVN24 do analizy włączono 63 wpisy. W dniu ogłoszenia akceptacji programu przez KE stacja opublikowała pięć komunikatów i był to jednocześnie najwyższy wynik w całym okresie badawczym. Na wstępie zacytowano słowa Donalda Tuska, który wskazał, iż otrzymanie pieniędzy w ramach KPO jest niezwykle istotne dla Polaków, nawiązując przy tym do trudnej sytuacji finansów publicznych i rodzinnych. Następnie przekazano informację o pozytywnym zaopiniowaniu KPO przez KE z adnotacją, że dwie osoby zgłosiły sprzeciw. W dalszej kolejności zaprezentowano stanowisko Cezarego Tomczyka, zgodnie z którym Polska miałaby pieniądze w ramach KPO już od ponad roku, gdyby tylko w kraju rządziła opozycja.

Ostatni komunikat, który pojawił się tego dnia, dotyczył zatwierdzenia KPO, przy jednoczesnych wątpliwościach co do terminu wypłaty środków.

W kolejnych dniach liczba publikacji dotyczących KPO spadła, a wzrost odnotowano 9 czerwca 2022 r. (czyli tak samo jak w przypadku nadawcy publicznego, zob. tab. 2). Należy przy tym zaznaczyć, że suma wpisów była dwukrotnie niższa niż w przypadku TVP Info. Zauważono stopniowe wygaszanie tematu w sierpniu 2022 r. Warto jednak dodać, że komunikaty TVN24 pojawiały się do końca okresu badawczego (tj. do 30 września 2022 r.), zaś aktywność redakcji TVP Info ustała 25 września 2022 r.

Tabela 2. Liczba wpisów opublikowanych na profilu TVN24 w wybranym okresie.

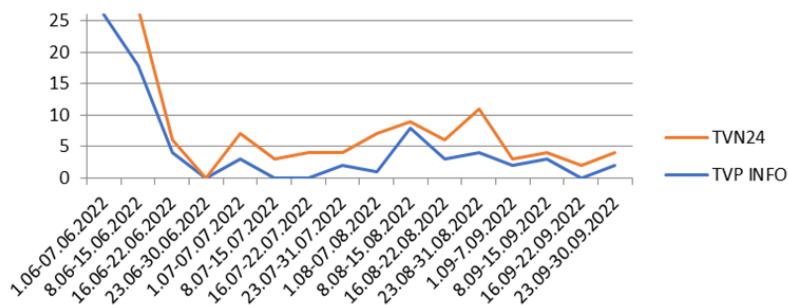
Data	Liczba wpisów
01.06.2022	5
02.06.2022	3
03.06.2022	1
05.06.2022	1
06.06.2022	3
07.06.2022	3
09.06.2022	4
11.06.2022	1
13.06.2022	2
14.06.2022	1
15.06.2022	1
20.06.2022	2
01.07.2022	2
03.07.2022	2
08.07.2022	1
10.07.2022	2
17.07.2022	3
20.07.2022	1
29.07.2022	1
31.07.2022	1
02.08.2022	2
04.07.2022	2
07.08.2022	2
10.08.2022	1
22.08.2022	3
23.08.2022	2
28.08.2022	3
29.08.2022	1

Data	Liczba wpisów
31.08.2022	1
03.09.2022	1
10.09.2022	1
16.09.2022	1
18.09.2022	1
23.09.2022	1
30.09.2022	1
Suma	63

Źródło: opracowanie własne.

Opierając się na powyższych danych, można wnioskować, że w ciągu trzech miesięcy dynamika dyskursu na temat KPO utrzymywała się na podobnym poziomie, a obaj nadawcy nie bagatelizowali tematu. Oczywiście widoczna jest pewna różnica w łącznej liczbie wpisów, jednak dysproporcja jest stosunkowo niewielka. Podobnie w przypadku zwiększenia aktywności publikowania informacji na temat KPO – zarówno TVP Info, jak i TVN24 zareagowały ze zintensyfikowaną siłą w tych samych dniach. Należy przy tym pokreślić, że zaobserwowano pewne różnice, np. dotyczące tendencji centralnej rozkładu wpisów – ich średnia arytmetyczna w przyjętym okresie badawczym wyniosła w przybliżeniu 2,5 dla TVP Info oraz 1,8 dla TVN24. Mimo to zdaniem autorki rozbieżność jest niewielka. Niżej przedstawiono tygodniowe ujęcie rozpowszechniania komunikatów w serwisie Twitter. Rysunek 1 ilustruje dynamikę dyskursu.

Rysunek 1. Dynamika dyskursu TVP Info i TVN24 na temat KPO w serwisie Twitter.

Źródło: opracowanie własne

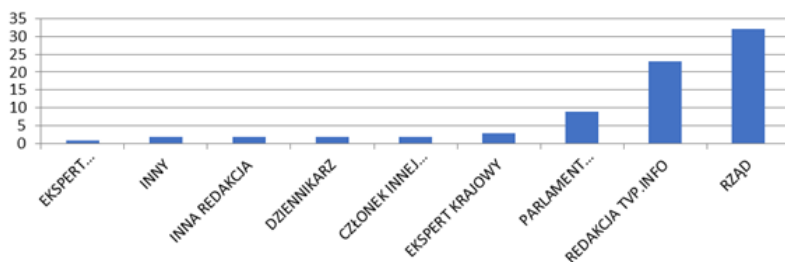
AUTORZY OPINII

Analizując zawartość przekazów mediów informujących o KPO, należało uwzględnić autorów opinii, na których powoływali się wybrani nadawcy. W przypadku kanału informacyjnego TVP Info cytowanie polityków partii rządzącej lub byłych działaczy Prawa i Sprawiedliwości (PiS) było najczęstszym zjawiskiem – łącznie 33 autorów, m.in.: Mateusz Morawiecki, Piotr Müller, Jarosław Kaczyński, Zbigniew Ziobro, Michał Wójcik, a także: Przemysław Czarnek, Michał Dworczyk, Artur Soboń, Waldemar Buda oraz Marek Suski. Tylko raz powołano się na słowa prezydenta Polski, Andrzeja Dudy, który wskazał, że środki z KPO będą służyły dobru wspólnemu – finansowaniu infrastruktury (02.06.2022).

23 komunikaty zostały sformułowane przez stację TVP Info. Mowa tutaj o zapowiedziach relacji z PE, treściach informujących o środkach finansowych, o jakie ubiega się Polska, zatwierdzeniu przez Brukselę polskiego KPO lub niedotrzymywaniu słowa w sprawie wypłaty tychże środków, wzmiankach na temat krytycznej rezolucji czy krótkiej nocie dotyczącej tego, z czego składa się plan KPO. Jeden z wpisów, oznaczony hasłem „opinia”, brzmiał następująco: „Kaczyński mobilizuje, von der Leyen zatwierdza KPO, Tusk traci pracę” (TVP Info, 22.06.2022). Przykład ten obrazuje sposób przekazu, wedle którego Jarosław Kaczyński stawiany jest w dobrym świetle, a jego oponent, Donald Tusk, postrzegany jest jako niezdolny i nieskuteczny w działaniu.

Zauważalna jest różnica w liczebności powoływania się na autorów opinii w zależności od kategorii (zob. rysunek 2). Rzadziej przytaczano słowa członków PE (choć temat ich dotyczy), ekspertów krajowych, polskich polityków należących do innych partii, tj. Anny Marii Żukowskiej oraz Arkadiusza Myrcha, a także dziennikarzy, innych redakcji medialnych oraz ekspertów zagranicznych.

Rysunek 2. Opinie autorów TVP Info

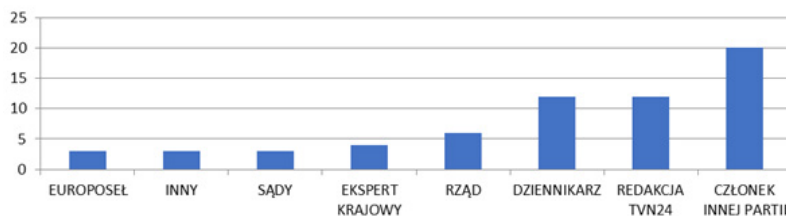
Źródło: opracowanie własne

Liczebność autorów opinii, na których powołała się redakcja TVN24, cechuje podobieństwo. Na pierwszym miejscu znaleźli się politycy należący do innych partii niż rządząca lub ich byli działacze. Jako pierwszego zacytowano współzałożyciela Platformy Obywatelskiej, Donalda Tuska; jego słowa przytoczono łącznie trzy razy (podobnie jak Cezarego Tomczyka). Oprócz tego przywołano opinie: Grzegorza Schetny, Rafała Trzaskowskiego, Bartłomieja Sienkiewicza, Mateusza Szczurka, Szymona Hołowni, a także Leszka Millera. Dwukrotnie cytowano Bartosza Arłukowicza (należącego do dwóch kategorii: *polityk opozycji* i *członek PE*).

Podobnie jak w przypadku TVP Info, najczęściej prezentowano opinie redaktorów TVN24 (kategoria *redakcja TVN24*). Porównywalny wynik dotyczy kategorii *dziennikarz*. Taki obraz prawdopodobnie wiąże się z przytaczaniem fragmentów wypowiedzi dziennikarzy i publicystów uczestniczących w programie *Łoża prasowa* (w przyjętym przez autorkę okresie badawczym spośród 12 wpisów zakwalifikowanych do tej kategorii 10 oznaczonych było hasztagiem #Łożaprasowa).

Kategoria *rząd* znalazła się na czwartym miejscu. Na profilu stacji TVN24 opublikowano sześć wpisów, w których powołano się na (lub zacytowano) polityków partii rządzącej lub niegdyś do niej należących, tj. Jarosława Kaczyńskiego, Zbigniewa Ziobry oraz Marka Suskiego. Warto także zaznaczyć, że w przeciwieństwie do TVP Info – stacja TVN24 przytoczyła słowa polskich sędziów: Igora Tuleyi, Bartłomieja Przymusińskiego oraz Michała Wawryniewicz (zob. rysunek 3).

Rysunek 3. Opinie autorów TVN2.

Źródło: opracowanie własne

PODEJMOWANE WĄTKI TEMATYCZNE

Kolejnym etapem analizy było przyporządkowanie zebranych wpisów do poszczególnych kategorii tematycznych, zgodnie z przyjętym kluczem kategoryzacyjnym. Po wstępnej obserwacji materiału badawczego wyróżniono sześć kategorii, tożsamy dla TVP Info i TVN24. Badania pilotażowe pozwoliły również na wyodrębnienie postów, które nie wpisują się w klucz kodowy przyjęty przez autorkę niniejszego opracowania. Wpisy te zostały objęte kategorią: inne. Niżej opisano pięć kategorii tematycznych.

1. *Wypłata środków KPO* – dla wpisów o charakterze informacyjnym, czyli takich, które nie zostały opatrzone komentarzem opiniotwórczym; w tym treści dotyczące terminu wypłaty środków KPO, złożenia wniosku ze strony Polski o wypłatę środków, blokady wypłaty środków KPO (jednak bez podawania przyczyny), zapewnień rządu o przyznaniu Polsce pieniędzy na realizację założeń programu.
2. *Plan KPO* – dla wpisów, które informowały o zatwierdzeniu lub odrzuceniu KPO ze strony Unii Europejskiej, ocenie polskiego KPO, kryteriach planu oraz poruszały kwestię krytycznej rezolucji.
3. *Kamienie milowe* – dla wpisów poruszających tematykę kamieni milowych, które Polska musi spełnić, by otrzymać środki finansowe w ramach KPO (w tym standardy praworządności), informujących o przyznaniu lub nieprzyznaniu pieniędzy (w zależności od spełnienia bądź niespełnienia określonych kryteriów [tzw. kamieni milowych]).
4. *Krytyka polityczna* – dla wpisów, w których nawiązano do rywalizacji politycznej, odnoszących się krytycznie do reakcji i postaw rządzących w kwestii uzyskania środków z KPO.
5. *Współpraca/relacje Polska-UE* – dla wpisów dotyczących głównie współpracy i relacji między Unią Europejską bądź Komisją Europejską a Polską oraz
6. *Inne* – m.in. komunikaty o rozpoczęciu naboru wniosków w ramach KPO.

Wśród wpisów opublikowanych na profilu TVP Info najliczniej reprezentowana była kategoria *plan KPO* (26). Część z nich informowała o planowanej dacie zatwierdzenia KPO bądź już o jego zatwierdzeniu, a także o tym, co zawiera Program. Pozostałe wpisy dotyczyły: krytyki Ursuli von der Leyen za przyjęcie polskiego KPO (w tym ze strony Adama Bodnara, byłego rzecznika praw obywatelskich); europejskich stowarzyszeń sędziowskich, które zaskarżyły w Sądzie Unii Europejskiej decyzję Rady UE o zatwierdzeniu polskiego KPO; europosłów lub komisarzy unijnych, którzy byli przeciw przyjęciu polskiego KPO oraz debaty i rezolucji nad polską wersją Programu.

Drugą – co do liczebności wpisów – kategorią była *współpraca/relacje PL-UE*. Obejmuje ona nieco ponad 30% wszystkich komunikatów. 2 czerwca 2022 r., cytując słowa szefa prezydenckiego Biura Polityki Międzynarodowej Jakuba Kumocha, poinformowano, że zatwierdzenie polskiego KPO przez Komisję Europejską to sukces Polski i efekt kompromisu wokół zgłoszonego przez prezydenta projektu ustawy o Sądzie Najwyższym⁴. Analizując treść wpisu, można wnioskować, że współpracę z KE przedstawiono w pozytywnym świetle. Świadczy o tym chociażby użycie słowa „kompromis”, przy jednoczesnym podkreśleniu sukcesu Polski, do którego przyczyniła się decyzja głowy państwa. Co ciekawe, tego samego dnia opublikowano wpis, w którym podano, iż w niektórych instytucjach europejskich oraz w Polsce są radykałowie chcący zrujnować przyjęty kompromis między Polską a KE. Powołano się wówczas na słowa rzecznika rządu Piotra Müllera.

W okresie od lipca do września 2022 r. zaobserwowano antyeuropejskie treści w publikowanych wpisach. Zrelacjonowano wystąpienie Jarosława Kaczyńskiego, według którego ewentualne przyznanie środków z KPO musiałoby się wiązać ze zmianą stosunków pomiędzy Polską a UE (07.08.2022). Do innych komunikatów, w których można zauważyć antyeuropejską narrację, należy przywołanie słów europosła Zbigniewa Kuźmika, który poinformował, że Polska od 2015 r. zмага się z atakiem ze strony instytucji europejskich, w tym hurtowo przyjętej rezolucji przeciwko polskiemu KPO (10.08.2022), a także prof. Grosse’a, którego zdaniem otrzymane fundusze są łapówką za federalizację (11.08.2022). Rozpowszechniono także opinię ministra Przemysława Czarńka, który powiedział, że „ci głupcy w Parlamencie Europejskim blokują nam środki finansowe” (15.06.2022). Tego typu komentarze należy traktować jako obraźliwe względem członków PE, o jawnie negatywnym i znieważającym tonie. Poza powyższymi przykładami we wpisach powołano się również na wypowiedź belgijskiego historyka prof. Davida Engelsa, w której stwierdził, że „UE szuka przeszkód, aby opóźnić wypłatę” (20.08.2022). Ponadto odnotowano komunikaty zawierające słowa Zbigniewa Ziobry, w których zarzucano KE oszustwo oraz kradzież środków KPO przeznaczonych dla Polski, a wiodącą rolę w tym procesie miała odgrywać niemiecka polityka (22.08.2022). Innymi słowy, oskarżano

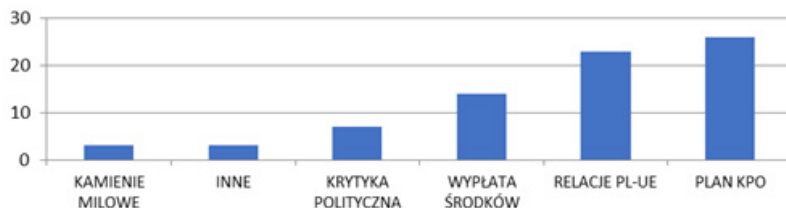
⁴ Prezydent RP Andrzej Duda podpisał ustawę z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw. Zmiana dotyczy organizacji Sądu Najwyższego i polega na utworzeniu Izby Odpowiedzialności Zawodowej oraz zniesieniu Izby Dyscyplinarnej, co ma zapewnić rzeczywistą odpowiedzialność dyscyplinarną sędziów oraz przedstawicieli zawodów zaufania publicznego wskazanych w ustawie, realizowaną w postępowaniach prowadzonych przed Sądem Najwyższym.

Brukselę o naruszenie dotychczasowych ustaleń w kwestii polskiego KPO. Wskazano także, że europejskie organizacje sędziowskie pozywają Radę Unii Europejskiej za akceptację polskiego KPO. Celem takiego działania miała być blokada wypłaty Polsce miliardów złotych w ramach KPO (29.08.2022). Na koniec przytoczono wypowiedź Jarosława Kaczyńskiego, w której poinformował, że być może wytoczy proces KE o niewypłacone pieniądze z KPO (25.09.2022).

Trzecia – pod względem liczebności wpisów – kategoria to *wypłaty środków KPO* (13). Jak już wspomniano, do tej grupy przypisano tylko komunikaty pozbawione szerszego kontekstu, wskazujące jedynie na termin wypłaty bądź opóźnienia.

W obszarze krytyki politycznej odnotowano łącznie siedem wpisów. Kolejny raz powołano się na Zbigniewa Ziobrę, który stwierdził, iż od początku procesu uzyskania środków KPO przewidywał problemy z ich otrzymaniem. W wypowiedzi ponownie nawiązał do polityki niemieckiej, której założeniem było wstrzymanie wypłaty środków KPO w celu przywrócenia na stanowisko premiera Polski Donalda Tuska z partii opozycyjnej (03.09.2022). W podobnym tonie została podana do wiadomości publicznej wypowiedź obecnego premiera Mateusza Morawieckiego: „Zdaniem Donalda Tuska niemiecka polityka jest błogosławieństwem dla Europy” – przypomniał premier i zapytał, czy dzisiaj Platforma Obywatelska dalej tak uważa” (09.06.2022).

Najmniej licznie reprezentowaną kategorią tematyczną były *kamienie milowe* (zagadnienia dotyczące kryteriów, które musi spełnić Polska, aby otrzymać pieniądze z KPO). Jest to dość zaskakujące, gdyż to od ich spełnienia zależy, czy Polska otrzyma pieniądze z UE. W okresie pisania niniejszego artykułu (tj. listopad 2022 r.) temat kamieni milowych był częściej podejmowany w przestrzeni medialnej. Poruszana jest m.in. kwestia możliwej renegotjacji. Przykładowo Waldemar Buda poinformował, że taki stan spowodowany jest m.in. toczącą się wojną tuż za wschodnią granicą naszego kraju, a i wiele państw chce wnioskować o zmianę dotychczasowych ustaleń w sprawie KPO („Do Rzeczy”, 28.11.2022). Rysunek 4 ilustruje różnice ilościowe wpisów między omówionymi kategoriami tematycznymi.

Rysunek 4. Rozkład ilościowy wątków dotyczących KPO. TVP Info

Źródło: opracowanie własne

W poniższej części opracowania omówiono analizę wpisów TVN24. Najliczniej reprezentowana była kategoria *krytyka polityczna* (20 wpisów), na drugim miejscu *wypłata środków pieniężnych w ramach KPO* (15), następnie *plan KPO* (12), *kamienie milowe* (9), *współpraca PL-UE* (4) i *inne* (3).

Pierwszą wzmianką w obszarze krytyki politycznej było przywołanie słów Cezarego Tomczyka – wskazanie, że gdyby opozycja dziś rządziła, pieniądze w Polsce byłyby od roku (01.06.2022). Tydzień później, tj. 7 czerwca, zacytowano słowa Marka Suskiego z PiS, który stwierdził: „zobowiązania do przeprowadzenia reform podjęte przez rząd w aneksie do Krajowego Planu Odbudowy to «głupie postulaty» i «wymysły opozycji»”. Opublikowana wypowiedź ma negatywne zabarwienie. Co ciekawe, na oficjalnym profilu TVP Info również udostępniono komunikat zawierający opinię tego polityka, jednak jej wydźwięk był neutralny. Sformułowano to w ten sposób: „Polska potrzebuje wsparcia programu #KPO” (22.06.2022). Następnie przytoczono wypowiedź B. Arłukowicza, która również jest nacechowana emocjonalnie. Stacja postanowiła zamieścić jego słowa: „przyczyną braku środków z KPO jest chęć wpływu na sędziów i kupowania sobie bezkarności przez rządzących” (07.06.2022). Ponadto rozpowszechniono wypowiedź Szymona Hołowni, która także stanowi zarzut wobec obozu władzy. Zdaniem polityka Europa nie przyczynia się do blokady pieniędzy w ramach KPO, a odpowiedzialność za to ponosi partia PiS (09.06.2022).

To nie wszystkie wypowiedzi, w których dominują negatywne nacechowanie oraz krytyka partii rządzącej, wskazująca na jej nieudolne działania. Warto przytoczyć zwrot: „Morawiecki (...) odpowiada za to, że Polska traci pieniądze” (B. Arłukowicz, 7.06.2022) oraz zarzut wobec obozu władzy o „nie-malże działania prowokacyjne”, których konsekwencją jest brak otrzymania pieniędzy w ramach KPO (M. Belka, 17.07.2022). Do innych komunikatów utrzymanych w tonie podważania kompetencji władzy w kontekście KPO należą np.: „(...) winą za brak wypłaty można obciążyć jedynie rząd” (redakcja TVN24, 03.08.2022), „okradanie polskiego społeczeństwa” (R. Baniak,

4.08.2022), „zakładnicy grupy posłów Ziobry” (G. Schetyńska, 22.08.2022) oraz „rząd zakłamania publicznego” (W. Kosiniak-Kamysz, 23.08.2022).

W tym akapicie opracowania warto podkreślić, że osiem z 20 wpisów zakwalifikowanych do kategorii *krytyka polityczna* jest fragmentami wypowiedzi dziennikarzy i publicystów z programu *Łoża prasowa*. I tak, przywołano słowa Dominiki Wieowieyskiej, związanej z „Gazetą Wyborczą”, która wskazała, że jeśli partia rządząca nie zmieni podejścia w sprawie KPO i w dalszym ciągu będzie uprawiać dotychczas przyjętą politykę, to pieniądze do Polski nie trafią (03.07.2022). Innym dziennikarzem, którego słowa zostały wykorzystane w jednym z wpisów TVN24, był Mariusz Janicki, zastępca redaktora naczelnego tygodnika „Polityka”. Fragment jego wypowiedzi dotyczył postawy premiera, który „sam mówił, że KPO złagodzi nam sprawę inflację. Zaczął rozdawać pieniądze, których jeszcze nie ma. Tam musi być panika” (10.07.2022). W tym przekazie można dostrzec nawiązania do tzw. polityki rozdawnictwa, którą ma uprawiać partia rządząca (M. Kamiński, 24.10.2022). Przywołano także słowa Patryka Michalskiego, dziennikarza Wirtualnej Polski: „PiS pogubiło się w tym całkowicie i już nie wie, co znaczą dla Polski te pieniądze” (07.08.2022).

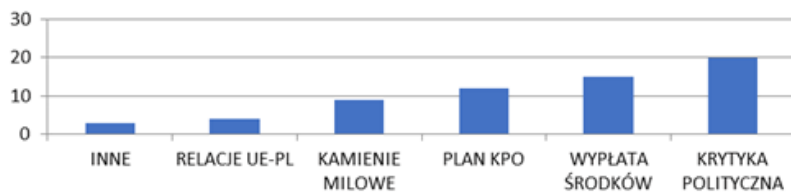
Do kategorii *wypłata środków KPO* zakwalifikowano 15 wpisów. Podobnie jak w przypadku TVP Info, wskazywano na przewidywany termin, w którym Polska otrzyma środki, oraz na potrzebę wypłaty środków, a najczęściej przytaczanym argumentem była konieczność umocnienia złotówki w perspektywie rosnącej inflacji. Innymi słowy, wypłata środków KPO ma być remedium na rosnącą inflację w Polsce.

Odnosząc do kategorii *plan KPO* komunikaty były zbliżone do tych rozpowszechnionych na profilu TVP Info. Warto jednak wyróżnić dwa z nich. Pierwszy zawiera słowa Donalda Tuska, który odniósł się do wizyty szefowej KE. Jego zdaniem Polacy są świadkami pozytywnego zjawiska, które być może zakończy absurdalny okres w historii naszego kraju, tj. awantury o sądownictwo (03.06.2022). Wpis mógł być rozpatrywany także w kategorii *kamienie milowe*, jednak autorka niniejszego opracowania zdecydowała, aby wpis zakwalifikować do kategorii *plan KPO*, gdyż redakcja TVN24 wprost zaznaczyła, że te słowa zostały wypowiedziane po zatwierdzeniu przez szefową KE Programu. Drugim komunikatem była odpowiedź Jarosław Kaczyńskiego, który zapytany o akceptację KPO przez KE stwierdził, że „dzisiejsza sytuacja w Unii Europejskiej jest sytuacją nie dobrą” (14.06.2022). Tu również można by rozważyć przypisanie do innej kategorii, ale kontekst – zatwierdzenie planu KPO – był kluczowy.

Do kategorii tematycznej *kamienie milowe* przypisano dziewięć komunikatów, z których dwa informowały o tym, że Polska otrzyma pieniądze z KPO, jeżeli spełni formalne wymogi. W pozostałych wpisach konkretniej wskazywano na zawarte w umowie kamienie milowe, a głównie nawiązywano do praworządności Polski. Przykładem takiego przekazu jest wypowiedź adwokata Michała Wawrykiewicza, który wyjaśnia, że podporządkowanie standardów wymiaru sprawiedliwości kontroli politycznej, jaką sprawuje rządząca większość, jest powodem, dla którego Polska nie otrzyma pieniędzy z KPO (06.06.2022). Pozostałe wypowiedzi nawiązywały do partii rządzącej, jednak pozbawione były znamion krytyki. Przykładowo, poinformowano, że decyzje w sprawie zatwierdzenia kamieni milowych są źródłem różnicy zdań w Zjednoczonej Prawicy oraz że ich członkowie nie znali ostatecznej treści kamieni milowych uzgodnionej przez rząd z Brukselą ani nie zgadzają się z niektórymi zapisami.

Jak wynika z analizy, najrzadziej podejmowano temat relacji Polski z UE (trzy wpisy). W jednym z przekazów znalazło się pytanie, czy zatwierdzenie KPO przez KE jest sygnałem zakończenia polskiego sporu z UE i spełnieniem warunków postawionych przez Brukselę (redakcja TVN24, 02.06.2022). 23 września zamieszczono słowa Janusza Steinhoffa, który stwierdził, że Polska jako kraj jest na coraz słabszej pozycji na międzynarodowej arenie, wyrażając przy tym trwogę. Rysunek 5 przedstawia liczbę wpisów w poszczególnych kategoriach tematycznych.

Rysunek 5. Rozkład ilościowy wątków dotyczących KPO. TVN24

Źródło: opracowanie własne

OMÓWIENIE WYNIKÓW

Odpowiadając na postawione pytania badawcze, można stwierdzić, że liczba publikacji i częstotliwość ich zamieszczania na oficjalnych profilach w serwisie Twitter prowadzonych przez dwie wybrane stacje telewizyjne utrzymywały się na podobnym poziomie (PB1). Dynamika dyskursu przebiegała także w podobny sposób. Wraz z ogłoszeniem akceptacji KPO przez KE na rządowej stronie internetowej odnotowano największe zainteresowanie tematem, które następnie stopniowo ulegało wygaszaniu.

W kwestii autorstwa komentarzy i opinii publikowanych na profilach wybranych stacji (PB2) w przypadku TVP Info zauważono tendencję do cytowania polityków z ramienia partii rządzącej. W przypadku TVN24 zdecydowanie częściej publikowano wypowiedzi członków innych partii politycznych, w tym opozycji. Warto dodać, że stacja częściej decydowała się przytoczyć słowa przedstawicieli obozu władzy, które osadzone były w kontekście relacji Polski z UE lub Niemcami.

Odnosnie do ilościowej analizy tematów, które dominowały w dyskursie (PB3), zauważono największe zróżnicowanie. Jak wynika z przeprowadzonych badań, na profilu TVP Info najczęściej poruszano kwestie związane z planem KPO oraz dotyczące relacji Polski z UE. W przypadku TVP Info autorka zauważyła tendencję do prowadzenia eurosceptycznych narracji. W publikowanych komunikatach podkreślano niezadowolenie ze współpracy z gospodarczo-politycznym związkiem państw europejskich, a niekiedy nawet insynuowano oszustwa oraz atak na Polskę ze strony KE. Dość znamienne jest opublikowanie słów prof. Grosse'a, który uznał otrzymanie funduszy w ramach KPO są swego rodzaju łapówką za proces instytucjonalny, w którym UE przekształci się w jedno państwo federalne z rządem centralnym. Należy przy tym zaznaczyć, że nie jest to ocena stanowiska autora tych słów, lecz samego wyboru – opublikowania opinii, jakiego dokonała stacja TVP Info.

Co ciekawe, rzadko pojawiały się wpisy krytykujące opozycję. Zdaniem autorki jednym z powodów jest fakt, że odpowiedzialność za pieniądze w ramach KPO leży po stronie partii rządzącej, a nie opozycji. To właśnie rząd znajduje się pod presją społeczeństwa, a zatem trudno o krytykę wymierzonej w polskie ugrupowania polityczne ze strony obozu władzy.

Incydentalnie i dosyć lakonicznie poruszano wątki dotyczące kamieni milowych. Wpis o większym znaczeniu odnosił się do stawianego ultimatum, tj. wspierania narracji prowadzonej przez Igora Tuleyę, Waldemara Żurka oraz Pawła Juszczyszyna, rozumianej jako obrona praworządności w Polsce, albo do otrzymania pieniędzy z KPO (09.06.2022).

Reasumując, można stwierdzić, że na twitterowym profilu TVP Info dominowała narracja wspierająca rząd i jego działania, przy jednoczesnym podważaniu szczerości intencji ze strony KE wobec Polski. Wśród argumentów znalazły się m.in. nawiązania do zaprzeczonych relacji z UE, przedstawiane jako atak ze strony instytucji europejskich, który trwa od 2015 r., czyli od momentu wygrania wyborów parlamentarnych przez PiS. Ponadto wysoki wskaźnik cytowania polityków partii rządzącej wpisuje się w koncepcję identyfikowania się z jedną ze stron sporu politycznego.

W przypadku TVN24 największym zainteresowaniem cieszył się temat krytyki politycznej. Aktorzy polityczni oraz dziennikarze chętnie komentowali podejmowane przez rząd decyzje. W ich wypowiedziach nietrudno zauważyć ładunek emocjonalny. W powszechnej świadomości dominuje przekonanie, że stacja TVN24 popularyzuje narrację proeuropejską, jednak na podstawie wyników niniejszej analizy nie można tego potwierdzić. Świadczyć o tym może liczba wpisów zakwalifikowanych do kategorii *relacje PL-UE*. Temat ten był stosunkowo rzadko podejmowany. Nie odnotowano pochwał kierowanych w stronę np. KE ani nawiązań do współpracy od momentu wejścia Polski do związku demokratycznych państw europejskich. Zdecydowanie częściej wskazywano na: odpowiedzialność, do jakiej rząd powinien się poczuwać ze względu na niewypłacone środki z KPO, negatywne skutki decyzji podjętych przez władzę, a także na brak identyfikowania się osób rządzących z obywatelami kraju w trudnych sytuacjach ekonomiczno-gospodarczych oraz działanie na niekorzyść Polaków.

Przeprowadzone analizy dostarczyły informacji o występowaniu pluralizmu zewnętrznego oraz „plemienności” w środowisku dziennikarskim (PB4). Oba zjawiska urzeczywistniają się w relacjonowaniu na temat KPO przez analizowane kanały informacyjne w dwóch wymiarach: doborze autorów opinii oraz rozkładzie ilościowym wątków. Jakościowa analiza wpisów jednoznacznie wskazuje na wspieranie określonej orientacji politycznej i podmiotów politycznych.

Wyniki badań empirycznych są zbieżne z wnioskami innych badaczy z zakresu analizy zawartości mediów w kontekście politycznych napięć. Oprócz wspomnianej Kopeć-Ziemczyk i poznańskiego zespołu badawczego z UAM, warto przywołać ustalenia P. Lasiuka, który poświęcił swoją rozprawę doktorską „dobrej zmianie” w dyskursie prawicowych tygodników opinii. W dysertacji wskazano, że na łamach wybranych periodyków autorami opinii było wąskie grono określonych ekspertów, a także występowała spora przewaga rządzących nad opozycją (2022, s. 292). Z kolei badania M. Kotrasa dowiodły, że w retoryce autorów tygodnika „Polityki” – utrzymanym w charakterze liberalno-lewicowym

– podkreślano sprzeczne żądania PiS, roszczeniowość środowisk prawicowych, a także obarczano winą i odpowiedzialnością rządzących za konflikty w świecie politycznym (2013, s. 102–103). Szczególnie ostatni aspekt koresponduje z wynikami niniejszych analiz. Należy podkreślić, że chociaż stacja TVN24 oficjalnie nie anonduje swojego profilu politycznego (jak w przypadku tygodnika „Polityka”), to wyniki badań CBOS wskazują na pewną tendencję: aż 40% oglądających jest potencjalnym elektoratem Koalicji Obywatelskiej, a 26% partii Lewica (2021, s. 5).

REKOMENDACJE I ZAKOŃCZENIE

Rozważania i wnioski płynące z przeprowadzonych analiz mogą stanowić uzupełnienie dla innych opracowań naukowych, dotyczących cyklicznych oraz ważnych wydarzeń polityczno-społecznych. Przykładowo można przyjąć się, w jaki sposób była prowadzona narracja poszczególnych organizacji medialnych na temat programu Mieszkanie+, Mały ZUS czy wreszcie Polski Ład. Oprócz tego wyniki badań mogą być przydatne przy okazji analizy sposobu relacjonowania przez media nadchodzących wyborów parlamentarnych. Kwestia KPO może stanowić jeden z argumentów dla konkurujących ze sobą podmiotów politycznych, którzy starają się przekonać do siebie wyborców.

Przeprowadzona przez autorkę obserwacja może stać się przyczynkiem do dalszych badań nad dyskursem medialnym dotyczącym wyłącznie KPO. Warto rozszerzyć je o analizę treści telewizyjnych programów informacyjnych, w tym zapowiedzi prezenterów, belek/pasków informacyjnych (jeśli takie występują), a także śródszpanów i forszpanów. Ciekawe byłoby osadzenie przedmiotu badań w kontekście właścicieli mediów i źródeł ich finansowania. Pieniądze przeznaczane na działania polskich mediów publicznych (w tym TVP Info) w głównej mierze pochodzą ze Skarbu Państwa, a zatem partia rządząca jest niejako ich właścicielem. W efekcie niejednokrotnie zarzuca się stacji rządową propagandę. Z drugiej strony Grupa TVN należy do amerykańskiego przedsiębiorstwa środków masowego przekazu Discovery – w tym wypadku należy mieć na uwadze wpływ zachodniej narracji w publikowanych przez nadawcę materiałach.

Na zakończenie warto przytoczyć słowa K. Cymanow-Sosin i M. Drożdża, zdaniem których „informacje i opinie TVP Info w połączeniu z informacjami innych telewizji komercyjnych dają realną możliwość dotarcia przez odbiorców-obywateli do zobiektywizowanego obrazu rzeczywistości, reprezentatywnego dla poglądów wszystkich obywateli” (2019, s. 40) i z którymi autorka niniejszej pracy w pełni się zgadza.

BIBLIOGRAFIA

- CBOS, Komunikat z badań: Postrzeganie telewizyjnych programów informacyjnych i publicystycznych, nr 106/2021. Pobrane z: https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2021/K_106_21.PDF (13.03.2023).
- Cymanow-Sosin, K., Drożdż, M. (2019). Analiza zawartości przekazów telewizyjnych w programach informacyjnych na przykładzie monitoringu TVP Info. *Media Biznes Kultura*, 1(6), 23–41. Pobrane z: <https://czasopisma.bg.ug.edu.pl/index.php/MBK/article/view/4973>.
- Do Rzeczy (2022). *Buda: Kamienie milowe i całe KPO można renegocjować*. Pobrane z: <https://dorzeczy.pl/opinie/374401/buda-renegocjacja-kamieni-milowych-jest-mozliwa.html> (17.11.2022)
- Hellmueller, L., Mellado, C. (2016). Watchdogs in Chile and the United States: Comparing the networks of sources and journalistic role performances. *International Journal of Communication*, 10(1), 3261–3280.
- Kamiński, A. (2022). *Geneza obecnego wzrostu inflacji jest złożona*. Pobrane z: <https://forsal.pl/gospodarka/aktualnosci/artykuly/8573771,inflacja-geneza-obecnego-wzrostu-inflacji.html> (20.11.2022).
- Kim, Y.M. (2015). *The convergence of politics and entertainment: The politics of personal concern*. In: G. Graham, A. Greenhill, D. Shaw, C.J. Vargo (eds.), *Content is King: News Media Management in the Digital Age* (s. 53–69), London: Bloomsbury Academic.
- Kopeć-Ziemczyk, K. (2020). *Polaryzacja mediów w Polsce. Analiza zawartości „Wiadomości” TVP i „Faktów” TVN w okresie kampanii samorządowej w 2018 roku* [rozprawa doktorska, Uniwersytet Warszawski]. Repozytorium UW.
- Kotras, M. (2013). Dwa światy, dwie narracje. Retoryka tygodników opinii „W Sieci” i „Polityka”. *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Sociologica*, (46), s. 89–109.
- Kurdupski, M. (2022). *TVP1 liderem, TVP2 wyprzedziła TVN. Rekordowy sierpień TVN24*. Pobrane z: <https://www.wirtualnemedial.pl/artikul/ogladalnosc-telewizji-sierpien-2022-tvp1-lider-rekord-tvn24-tvp-info> (12.10.2022).
- Lasiuk, P. (2022). *„Dobra zmiana” w dyskursie prawicowych tygodników opinii* [rozprawa doktorska, Uniwersytet Warszawski]. Repozytorium UW.

- Martens, A., Leonowicz-Bukała, I. (2016). *Twitter jako gra dziennikarska online –popularność kontra efektywność, czyli propozycja indeksu skuteczności graczy*. W: Gackowski T., Brylska K. (red.), *Gry w komunikacji* (s. 97–112), Warszawa: Aspra.
- Mellado, C. (2015). Professional roles in news content: Six dimensions of journalistic role performance. *Journalism Studies*, (4), 596–614.
- McLuhan, M. (1962). *The Gutenberg Galaxy: The Making of Typographic Man*. Toronto: University of Toronto Press.
- O Krajowym Planie Odbudowy – Krajowy Plan Odbudowy – Portal Gov.pl. (b.d.). Krajowy Plan Odbudowy. <https://www.gov.pl/web/planodbudowy/o-kpo>.
- Pisarek, W. (1983). *Analiza zawartości prasy*, Kraków: Prasa-Książka-Ruch.
- Secler, B., Stępińska, A., Jurga-Wosik, E., Narożna, D., Adamczewska, K. (2017). Model dziennikarstwa zorientowany na obywateli w perspektywie paradygmatu społecznej odpowiedzialności mediów. Przykład prasy w Polsce. *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Litteraria Polonica*, 32(2), 167–185. doi.org/10.18778/1505-9057.32.13.
- Stępińska, A., Jurga-Wosik, E., Adamczewska, K., Secler, B., Narożna, D. (2017). Postawy polskich dziennikarzy wobec aktorów politycznych: badania empiryczne. *Przegląd Politologiczny*, (1), 127. doi.org/10.14746/pp.2017.22.1.9.

KOMUNIKATY OPUBLIKOWANE W SERWISIE TWITTER

- Arlukowicz, B. (2022). Oficjalny profil TVN24. Pobrane z: <https://twitter.com/tvn24/status/1534228041651654661> (3.10.2022).
- Baniak, R. (2022). Oficjalny profil TVN24. Pobrane z: <https://twitter.com/tvn24/status/1555067222246260737>.
- Czarnek, P. (2022). Oficjalny profil TVP Info. Pobrane z: https://twitter.com/tvp_info/status/1537137337867567105 (2.10.2022).
- Engels, D. (2022). Oficjalny profil TVP Info. Pobrane z: https://twitter.com/tvp_info/status/1560893199358595072 (2.10.2022).
- Grosse, T. (2022). Oficjalny profil TVP Info. Pobrane z: https://twitter.com/tvp_info/status/1557736677174816768 (2.10.2022).
- Hołownia, S. (2022). Oficjalny profil TVN24. Pobrane z: <https://twitter.com/tvn24/status/1534954309682601984> (3.10.2022).
- Janicki, M. (2022). Oficjalny profil TVN24. Pobrane z: <https://twitter.com/tvn24/status/1546079579424669702> (3.10.2022).

- Kaczyński, J. (2022a). Oficjalny profil TVN24. Pobrane z: <https://twitter.com/tvn24/status/1536774870926770178> (3.10.2022).
- Kaczyński, J. (2022b). Oficjalny profil TVP Info. Pobrane z: https://twitter.com/tvp_info/status/1574016056347303937 (2.10.2022).
- Kumoch, J. (2022). Oficjalny profil TVP Info. Pobrane z: https://twitter.com/tvp_info/status/1532261591433064450 (02.10.2022).
- Kuźmiuk, Z. (2022). Oficjalny profil TVP Info. Pobrane z: https://twitter.com/tvp_info/status/1557431847990480897 (2.10.2022).
- Michalski, P. (2022). Oficjalny profil TVN24. Pobrane z: <https://twitter.com/tvn24/status/1556224891267039232> (3.10.2022).
- Morawiecki, M. (2022). Oficjalny profil TVP Info. Pobrane z: https://twitter.com/tvp_info/status/1534872066188509185 (3.10.2022).
- Müller, P. (2022). Oficjalny profil TVP Info. Pobrane z: https://twitter.com/tvp_info/status/1532297862012407808 (2.10.2022).
- Redakcja TVP Info (2022a). Pobrane z: https://twitter.com/tvp_info/status/1556268890681999365 (2.10.2022).
- Redakcja TVP Info (2022b). Pobrane z: https://twitter.com/tvp_info/status/1557736677174816768 (2.10.2022).
- Redakcja TVP Info (2022c). Pobrane z: https://twitter.com/tvp_info/status/1564329776688545794 (2.10.2022).
- Redakcja TVP Info (2022d). Pobrane z: https://twitter.com/tvp_info/status/1534772786627063809 (4.10.2022).
- Redakcja TVN24 (2022a). Pobrane z: <https://twitter.com/tvn24/status/1532244663813431297>.
- Redakcja TVN24 (2022b). Pobrane z: <https://twitter.com/tvn24/status/1554802706388336643>.
- Steinhoff, J. (2022). Oficjalny profil TVN24. Pobrane z: <https://twitter.com/tvn24/status/1573186615005966336> (4.10.2022).
- Suski, M. (2022a). Oficjalny profil TVN24. Pobrane z: <https://twitter.com/tvn24/status/1534089749958377472> (3.10.2022).
- Suski, M. (2022b). Oficjalny profil TVP Info. Pobrane z: https://twitter.com/tvp_info/status/1539515194900193280 (2.10.2022).
- Tomczyk, C. (2022). Oficjalny profil TVN24. Pobrane z: <https://twitter.com/tvn24/status/1532059741601828864> (3.10.2022).
- Tusk, D. (2022). Oficjalny profil TVN24. Pobrane z: <https://twitter.com/tvn24/status/1532596203053010944> (3.10.2022).
- TVP Info. Pobrane z: https://twitter.com/tvp_info/status/1533542868740186114 (02.10.2022).

- Wawrykiewicz, M. (2022). Oficjalny profil TVN24. Pobrane z: <https://twitter.com/tvn24/status/1533868634824646658> (4.10.2022).
- Wielowieyska, D. (2022). Oficjalny profil TVN24. Pobrane z: <https://twitter.com/tvn24/status/1543539951769468930> (3.10.2022).
- Ziobro Z. (2022a). Oficjalny profil TVP Info. Pobrane z: https://twitter.com/tvp_info/status/1565991575351615490 (2.10.2022).
- Ziobro, Z. (2022b). Oficjalny profil TVP Info. Pobrane z: https://twitter.com/tvp_info/status/1561733051364872194 (2.10.2022).